

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

IETEIKUMI

PADOME

PADOMES IETEIKUMS

(2011. gada 28. jūnijs)

par politiku, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(2011/C 191/01)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 165. un 166. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Terminu “mācību priekšlaicīga pārtraukšana” lieto saistībā ar tiem skolēniem, kuri pārtrauc izglītību un apmācību pēc zemākā līmeņa vidējās izglītības iegūšanas vai agrāk un kuri vairs neturpina izglītību un mācības.
- (2) Mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas mazināšanai ir svarīga nozīme vairāku stratēģijas “Eiropa 2020” pamatmērķu sasniegšanā. Mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas mazināšana ir vērsta gan uz “gudras izaugsmes” mērķi, uzlabojot izglītības un apmācības līmeni, gan uz “integrējošas izaugsmes” mērķi, pievēršot īpašu uzmanību vienam no galvenajiem bezdarba, nabadzības un sociālās atstumtības riska faktoriem. Tāpēc stratēģija “Eiropa 2020” ietver pamatmērķi līdz 2020. gadam samazināt mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas līmeni līdz mazāk nekā 10 %, salīdzinot ar 14,4 % 2009. gadā. Dalībvalstis ir aņņēmušās noteikt valsts mēroga mērķus, ņemot vērā to salīdzinošās sākuma pozīcijas un valsts apstākļus.
- (3) Padomes Lēmumā 2010/707/ES ⁽¹⁾ izklāstītajās Dalībvalstu nodarbinātības politikas pamatnostādnēs stratēģijas

“Eiropa 2020” īstenošanai dalībvalstis ir aicinātas veikt visus vajadzīgos pasākumus mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas novēršanai.

- (4) Pamatiniatīvā “Eiropas platforma cīņai pret nabadzību un sociālo atstumtību” ir noteikta rīcības sistēma, lai nodrošinātu sociālo un teritoriālo kohēziju, īpašu uzmanību pievēršot nelabvēlīgu faktoru cikla pārtraukšanai un preventīvo pasākumu pastiprināšanai. Tajā aplūkots stratēģijas “Eiropa 2020” pamatmērķis panākt, lai turpmākajos desmit gados vismaz 20 miljoni cilvēku izkļūtu no nabadzības un sociālās atstumtības.
- (5) Stratēģijā “Eiropa 2020” ietvertās pamatiniciatīvas “Jaunatne kustībā” mērķis ir “uzlabot Eiropas augstākās izglītības iestāžu darbību un starptautisko pievilcību un paaugstināt visu izglītības un mācību līmeņu vispārējo kvalitāti ES, apvienojot izcilību un vienlīdzību, šai nolūkā veicinot studentu un pasniedzēju mobilitāti, un uzlabot situāciju jauniešu nodarbinātības jomā”.
- (6) Padomes 2003. gada 5. un 6. maija sanāksmes secinājumos par Eiropas vidējo panākumu atsaucies līmeņiem izglītības un apmācības jomā (kritēriji), ir noteikts, ka līdz 2010. gadam priekšlaicīgi mācības pārtraukušo skolēnu īpatsvaram vajadzētu būt mazākam par 10 %, definējot priekšlaicīgi mācības pārtraukušos skolēnus kā personas vecumā no 18 līdz 24 gadiem, kurām ir tikai zemākā līmeņa vidējā izglītība vai zemāka izglītība un kuras vairs neturpina izglītību vai apmācību. Šis kritērijs netika sasniegts. Septītā daļa jauniešu pašlaik pārtrauc izglītību un apmācību pirms augstāka līmeņa vidējās izglītības iegūšanas.

⁽¹⁾ OV L 308, 24.11.2010., 46. lpp.

- (7) Padomes Rezolūcijā (2007. gada 15. novembris) par jaunām iemaņām jaunām darba vietām⁽¹⁾ ir uzsvērtā nepieciešamība celt vispārējo iemaņu līmeni un piešķirt prioritāti to personu izglītībai un apmācībai, kam visvairāk draud saimnieciska un sociāla atstumtība, jo īpaši priekšlaikus skolu pametušajiem jauniešiem. Tajā ir uzsvērtā nepieciešamība nodrošināt darba meklētājiem profesionālu orientāciju un katram savu mācību plānu un izstrādāt instrumentus mācību rezultātu apstiprināšanai, kuri ir iegūti formālās, ikdienējās un neformālās izglītības satvarā.
- (8) Padomes secinājumos (2008. gada 22. maijs) par mācībām pieaugušajiem ir atzīta pieaugušajiem paredzēto mācību nozīme mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas problēmas risināšanā, piedāvājot papildu iespēju tiem, kuri, pieaugušo kārtā ieejot, nav ieguvuši kvalifikāciju, īpaši pievērsties pamatprasmēm, informācijas tehnoloģijām un valodu apguvei.
- (9) Secinājumos (2009. gada 12. maijs) par stratēģisku sistēmu Eiropas sadarbībai izglītības un apmācības jomā ("ET 2020") Padome vienojās, ka līdz 2020. gadam tādu personu skaitam, kas priekšlaicīgi pārtrauc izglītību un apmācību, vajadzētu būt mazākam par 10 %.
- (10) Padomes secinājumos (2009. gada 26. novembris) par migrantu izcelsmes bērnu izglītību ir norādīts, ka, lai arī daudzi migrantu izcelsmes bērni veiksmīgi iegūst izglītību, šādi skolēni biežāk pamet skolu priekšlaicīgi. Migrantu izcelsmes skolēni visā Savienībā priekšlaicīgi pārtrauc mācības divreiz biežāk nekā vietējie skolēni. Pieejamie dati liecina, ka mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas līmenis joprojām ir augstāks romu sabiedrībā.
- (11) Padome 2010. gada maijā secinājumos par izglītības un apmācības sociālo dimensiju vienojās, ka, lai sekmīgi novērstu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, vietējā, reģionālā un valsts līmenī ir jāuzlabo zināšanas par grupām, kurās pastāv skolas priekšlaicīgas pamešanas risks, un jāattīsta sistēmas, lai jau agrīnā posmā apzinātu personas, kurām draud šāda iespējamība, un secināja, ka būtu jāīsteno visaptverošas un starpnozaru stratēģijas, kas piedāvā virkni skolām paredzētu un sistēmisku politikas pasākumu, kuros noteikti dažādi faktori, kas izraisa mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu.
- (12) Mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas iemesli ir ļoti atšķirīgi gan dažādās valstīs, gan reģionu robežās. Politika, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, ir jāpielāgo attiecīgās vietas, reģiona vai valsts specifiskajai situācijai; nav viena risinājuma, kas būtu piemērots visām dalībvalstīm.
- (13) Neraugoties uz atšķirībām starp valstīm un reģioniem, visās dalībvalstīs ir pārliecinoši pierādījumi tam, ka vairāk skartas ir nelabvēlīgā situācijā esošās un neaizsargātās iedzīvotāju grupas. Turklāt liela daļa skolēnu, kas priekšlaicīgi pārtrauc izglītību un apmācību, ir jaunieši ar īpašām izglītības vajadzībām. Mācību priekšlaicīga pārtraukšana gan rada sociālās problēmas, gan palielina sociālās atstumtības risku.
- (14) Pilnībā ievērojot subsidiaritātes principu, Eiropas sistēma visaptverošai politikai attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu var palīdzēt dalībvalstīm pārskatīt esošo politiku, izstrādāt valsts reformu programmas saskaņā ar stratēģiju "Eiropa 2020" un īstenot stratēģijas, kurām ir būtiska ietekme un laba izmaksu un ieguvumu attiecība. Tā var arī nodrošināt pamatu sadarbībai, izmantojot atklāto koordinācijas metodi, un palīdzēt mērķtiecīgi izmantot Savienības finansēšanas instrumentus.
- (15) Lai izglītības reformu rezultāti kļūtu pamanāmi, nepieciešams laiks. Lai panāktu mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas līmeņa mazināšanos nākamajā desmitgadē un sasniegtu stratēģijā "Eiropa 2020" izvirzīto mērķi, visdrīzākajā laikā jāievieš visaptverošas un starpnozaru stratēģijas attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu,

AR ŠO IESAKA DALĪBVALSTĪM:

Izmantot šā ieteikuma pielikumā izklāstīto politikas sistēmu atbilstīgi valsts apstākļiem, lai:

- 1) apzinātu galvenos faktoros, kas izraisa mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, un pārraudzītu šīs parādības iezīmes valsts, reģionālā un vietējā līmenī – tas ir pamats mērķtiecīgai un efektīvai uz faktiem balstītai politikai;
- 2) nodrošinātu, ka līdz 2012. gada beigām ir ieviestas visaptverošas stratēģijas attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un ka tās tiek īstenotas atbilstīgi valsts prioritātēm un stratēģijas "Eiropa 2020" mērķiem. Visaptverošas stratēģijas iekļauj preventīvus pasākumus, intervences pasākumus un kompensācijas pasākumus, pēdējā gadījumā ar mērķi izglītības procesā atkārtoti iesaistīt personas, kuras ir pārtraukušas izglītību;
- 3) nodrošinātu, ka šīs stratēģijas ietver atbilstīgus pasākumus attiecībā uz iedzīvotāju grupām, kurās ir lielāks mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas risks attiecīgajā dalībvalstī, piemēram, bērniem no sociālekonomiski nelabvēlīgas vides, migrantu izcelsmes bērniem vai romu izcelsmes bērniem vai bērniem ar īpašām izglītības vajadzībām;
- 4) nodrošinātu, ka šīs stratēģijas ir saskaņoti vērstas gan uz vispārējo izglītību, gan profesionālo izglītību un apmācību un katram izglītības veidam raksturīgajām problēmām;
- 5) integrētu pasākumus, ar kuriem atbalsta mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas mazināšanu, attiecīgajos politikas virzienos, kas vērsti uz bērniem un jauniešiem, un koordinētu darbības starp dažādām politikas nozarēm;

⁽¹⁾ OV C 290, 4.12.2007., 1. lpp.

6) atzīstot skolotāju, skolu vadības un citu mācību spēku nozīmīgo lomu, nodrošinātu visu attiecīgo ieinteresēto personu iesaisti šajos pasākumos un darbībās, lai palīdzētu cilvēkiem, kuri varētu priekšlaicīgi pārtraukuši mācības, tostarp tiem, kuri mācības jau ir pārtraukuši.

AICINA KOMISIJU:

1) saistībā ar ET 2020 atbalstīt dalībvalstu centienus, pārbaudot notikumu gaitu dalībvalstīs dažādos izglītības līmeņos, lai noteiktu attīstības tendences;

2) atbalstīt dalībvalstu stratēģijas, īstenojot pieredzes un labas prakses apmaiņu, un veicināt dalībvalstu efektīvu mācīšanos no citām dalībvalstīm, saziņas tīklu veidošanu un novatorisku pieeju izmēģināšanu saistībā ar pasākumiem, kas paredzēti, lai mazinātu mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un uzlabotu tādu bērnu izglītības rezultātus, kas nāk no sabiedrības grupām, kurās ir mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas risks;

3) integrēt pasākumus, ar ko atbalsta mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas mazināšanu, visās attiecīgajās Savienības darbībās, kas vērstas uz bērniem un jauniešiem;

4) atbalstīt tādas efektīvas politikas izstrādi, kas vērsta pret mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, uzsākot salīdzinošos pētījumus un izpēti, kā arī veicināt dalībvalstu sadarbību šajā jomā;

5) sadarbībā ar dalībvalstīm, neskarot pārrunas par turpmāko finanšu shēmu, nodrošināt, ka ar Savienības programmām mūžizglītības, jaunatnes un pētniecības jomā, kā arī ar Eiropas struktūrfondi atbalsta un veicina dalībvalstu stratēģiju īstenošanu attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu;

6) regulāri ziņot par progresu stratēģijas "Eiropa 2020" mērķa sasniegšanā un par dalībvalstu stratēģiju attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, izmantojot gada izaugsmes pētījumu un ziņojumus atbilstīgi "ET 2020".

Luksemburgā, 2011. gada 28. jūnijā

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs
FAZEKAS S.*

PIELIKUMS

VISAPTVEROŠAS POLITIKAS SISTĒMA, LAI MAZINĀTU MĀCĪBU PRIEKŠLAICĪGU PĀRTRAUKŠANU

Stratēģijai attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu vajadzētu būt balstītai uz šo parādību izraisošo apstākļu analīzi valstīs, reģionālā un vietējā līmenī, jo vidējie rādītāji bieži vien neatklāj lielas atšķirības starp dažādiem reģioniem vai valstīm. Skolēni, kas pārtrauc mācības priekšlaicīgi, ir nevienādīga grupa, un individuālā motivācija mācību priekšlaicīgai pārtraukšanai ievērojami atšķiras. Svarīgi faktori ir ģimenes apstākļi un plašāki sociālekonomiskie apstākļi, piemēram, darba tirgus pievilcība. To ietekmi nosaka izglītības un apmācības sistēmas struktūra, pieejamās mācību iespējas un mācību vide. Svarīga nozīme mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas mazināšanā ir arī to politikas jomu koordinēšanai, kas vērstas uz bērnu un jauniešu labklājību, sociālo drošību, jauniešu nodarbinātību un turpmākās karjeras perspektīvām.

1. Galveno faktoru noteikšana un pārraudzība

Mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas procesiem ir sarežģīti un dažādi iemesli, bet bieži tie ir saistīti ar sociālekonomiskām nepilnībām, zemu izglītības līmeni, atsvešināšanos no izglītības un apmācības vai zemiem izglītības un apmācības rezultātiem, darba tirgus pievilcību, un/vai ar tādu sociālu, emocionālu un izglītības problēmu apvienojumu, kas rada risku, ka atsevišķas personas priekšlaicīgi pārtrauks mācības.

Jāņem vērā, kāda veida izglītību skolēni iegūst. Dažās dalībvalstīs skolēni, kuriem radušās problēmas vispārējās izglītības apgūvē, bieži vien uzsāk profesionālo izglītību un apmācību ("PIA"). Šādos gadījumos profesionālajām skolām ir jāuzņemas īpaša atbildība un jārisina problēmas, lai samazinātu mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas līmeni. Uz faktiem balstīta politika paredz, ka īpaša uzmanība ir jāpievērš sekmēm atsevišķās izglītības vai apmācības nozarēs.

Lai izstrādātu uz faktiem balstītu un rentablu politiku mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas apkarošanai, ir jāapkopo un jāuztur dati par šo parādību. Tādējādi tiek sniegta iespēja veikt analīzi vietējā, reģionālā un valsts līmenī. Minētie dati var ietvert informāciju par mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas rādītājiem, pāreju starp izglītības līmeņiem, vidusskolā mācības uzsākušo skolēnu un vidusskolas izglītības ieguvēju skaitu, kā arī skolu kavējumiem un izvairīšanos no skolas apmeklēšanas.

- Informācijas apkopošanai būtu jādod iespēja analizēt galvenos iemeslus, kas izraisa mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu attiecībā uz dažādām skolēnu grupām, skolām, dažādiem izglītības un apmācības iestāžu veidiem, pašvaldībām vai reģioniem.
- Datu par mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu un kontekstuālu datu, piemēram, sociālekonomiskas informācijas, apvienojums var palīdzēt vērst pasākumus un politiku mērķtiecīgākā virzienā. Arī informācijas apkopošana un analīze par mācības priekšlaicīgi pārtraukšanu skolēnu motivāciju, to nodarbinātību un karjeras perspektīvām var palīdzēt mērķtiecīgāk virzīt pasākumus un politiku.
- To pašreizējo politikas pasākumu efektivitātes un produktivitātes novērtēšana, kuru mērķis ir mazināt mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, ir svarīgs pamats, lai uzlabotu stratēģijas un programmas, kas paredzētas, lai palielinātu skolēnu izredzes uz panākumiem izglītībā.

2. Politikas sistēma

Visaptveroša stratēģija attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu ietver politikas jomu kombināciju, koordināciju starp dažādām politikas nozarēm un tādu pasākumu, ar ko atbalsta mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas mazināšanu, integrēšanu visās attiecīgajās politikas jomās, kuras vērstas uz bērniem un jauniešiem. Papildinot izglītības politiku, kas veicina augstas kvalitātes skolu sistēmu, tas galvenokārt attiecas uz sociālo politiku un atbalsta pakalpojumiem, nodarbinātības, jaunatnes, ģimenes un integrācijas politiku. Vienlīdz svarīga ir horizontālā koordinācija starp dažādiem dalībniekiem un vertikālā koordinācija starp dažādiem pārvaldes līmeņiem. Stratēģijā attiecībā uz mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu būtu jāiekļauj preventīvi, intervences un kompensācijas elementi. Dalībvalstīm būtu jāizraugās konkrēti savu stratēģiju komponenti atbilstīgi saviem apstākļiem un kontekstam.

2.1. PREVENTĪVĀS POLITIKAS mērķis ir mazināt mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas risku, pirms ir sākušās problēmas. Ar šādiem pasākumiem tiek optimizēta izglītības un apmācības nodrošināšana, lai veicinātu labākus mācību rezultātus un likvidētu šķēršļus sekmīgai izglītības apgūvei.

Minētās politikas mērķis ir nodrošināt bērniem stabilu un agrīnu pamatu, lai attīstītu viņos potenciālu un lai viņi labi integrētos skolās. Preventīvā politika varētu aptvert šādus jautājumus:

- 1) Augstas kvalitātes izglītības un aprūpes nodrošināšana agrīnā bērnībā ir noderīga visiem bērniem un it īpaši svarīga tiem, kuri nāk no nelabvēlīgas vides, tostarp migrantu un romu izcelsmes bērniem. Tā veicina labu fizisko pašsajūtu, sociālo un emocionālo attīstību, valodas prasmes un izziņas pamatprasmes. Sniegtajai izglītībai vajadzētu būt īpaši kvalitatīvai, par pieņemamu cenu, nodrošinātai ar piemērotu pedagoģisko personālu un pieejamai ģimenēm no nelabvēlīgas vides.

Šī politika ir vērsta uz izglītības un apmācības sistēmu organizēšanu, skolām pieejamiem resursiem, izglītības iespēju pieejamību, mijiedarbību un elastīgumu. Tā vērsta arī uz ar dzimumu saistītas nevienlīdzības novēršanu, atbalstu bērniem no nelabvēlīgas vides vai ar atšķirīgu dzimto valodu. Preventīvā politika varētu ietvert šādus jautājumus:

- 2) Izglītības piedāvājuma palielināšana, nodrošinot izglītības un apmācības iespējas pēc obligātās izglītības vecuma, var ietekmēt jauniešu un viņu ģimeņu uzvedību un palielināt vidējās izglītības iegūšanas līmeni.
 - 3) Aktīvas pret segregāciju vērstas politikas veicināšana un papildu atbalsta sniegšana skolām mazāk attīstītajās teritorijās vai skolām, kurās ir liels skaits skolēnu no sociālekonomiski nelabvēlīgas vides, var palīdzēt tām dažādot to sociālo sastāvu un uzlabot izglītības piedāvājumu. Tas paaugstina to skolēnu mācību sekmes, kuri nāk no sociālekonomiski nelabvēlīgas vides, un samazina risku, ka viņi varētu mācības pārtraukt priekšlaicīgi.
 - 4) Valodu daudzveidības sniegtās vērtības uzsvēršana un atbalsta sniegšana bērniem ar atšķirīgu dzimto valodu, lai uzlabotu viņu mācību valodas un, ja nepieciešams, dzimtās valodas pārzināšanu, kā arī atbalsta sniegšana skolotājiem tādu bērnu mācīšanā, kuriem ir atšķirīgs lingvistiskās kompetences līmenis, var uzlabot migrantu izcelsmes bērnu sekmes mācībās un samazināt mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas risku.
 - 5) Vecāku iesaistīšanas palielināšana, vecāku un skolu savstarpējās sadarbības nostiprināšana un partnerattiecību veidošana starp skolām un vecākiem var palielināt skolēnu motivāciju iegūt izglītību.
 - 6) Izglītības iespēju elastīguma un mijiedarbības palielināšana (piemēram, modularizējot kursus vai pārmaiņus mainot mācības un darbu) jo īpaši sniedz atbalstu tiem skolēniem, kuriem ir zemāki akadēmiskie sasniegumi, un var motivēt viņus turpināt izglītību un apmācību, kas vairāk pielāgota viņu vajadzībām un spējām. Tā arī palīdz izvērtēt ar dzimumu saistītus iemeslus mācību priekšlaicīgai pārtraukšanai, piemēram, agrīnu iesaistīšanos darba tirgū vai pusaudžu grūtniecību. Turklāt atkārtotu mācību gadu ierobežošana un to aizstāšana ar elastīgu individuālo atbalstu tiek saistīta ar zemākiem mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas rādītājiem.
 - 7) Nostiprinot augstas kvalitātes profesionālās izglītības iespējas un palielinot to pievilcīgumu un elastīgumu, riskam pakļautajiem skolēniem tiek sniegtas uzticamas alternatīvas mācību priekšlaicīgai pārtraukšanai. Tādas PIA nodrošināšana, kas ir pietiekami integrēta vispārējās izglītības un apmācības sistēmās, ļauj izvēlēties alternatīvus vidējās un augstākās izglītības apguves veidus.
 - 8) Saiknes nostiprināšana starp izglītības un apmācības sistēmām un nodarbinātības jomu, lai uzsvērtu priekšrocības, ko darba tirgū nodrošina pabeigta izglītība. To varētu īstenot, skolēniem piedāvājot profesionālās prakses iespējas vai vairāk iesaistot darba devējus sadarbībā ar skolām un koledžām.
- 2.2. INTERVENČES POLITIKAS mērķis ir novērst mācību priekšlaicīgu pārtraukšanu, uzlabojot izglītības un apmācības kvalitāti izglītības iestāžu līmenī, reaģējot uz agrīniem brīdinājumiem un sniedzot mērķtiecīgu atbalstu skolēniem vai skolēnu grupām, kuri pakļauti mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas riskam. Tā ir vērsta uz visiem izglītības līmeņiem, sākot no izglītības un aprūpes agrīnā bērnībā līdz pat vidējai izglītībai.

Skolu vai mācību iestāžu līmenī mācību priekšlaicīgas pārtraukšanas novēršanas stratēģijas ir integrētas vispārējā izglītības attīstības politikā. To mērķis ir radīt labvēlīgu mācību vidi, nostiprināt pedagoģisko kvalitāti un jauninājumus, uzlabot pedagoģiskā personāla kompetenci sociālās un kultūras daudzveidības jautājumos un izstrādāt pret vardarbību un aizskaršanu vērstas pieejas. Intervences politika skolu vai mācību iestāžu līmenī varētu ietvert šādus jautājumus:

- 1) Skolu pilnveidošana, lai tās kļūtu par mācību kopienām, pamatojoties uz visu iesaistīto personu kopīgu vīziju par skolu attīstību un izmantojot visu iesaistīto dalībnieku pieredzi un zināšanas, un atvērtas, iedvesmojošas un komfortablas vides nodrošināšana, lai mudinātu jauniešus turpināt izglītību un apmācību.
- 2) Agrīnās brīdināšanas sistēmu izstrāde saistībā ar riskam pakļautajiem skolēniem, kura var palīdzēt veikt efektīvus pasākumus, pirms problēmas kļūst acīmredzamas un pirms skolēni sāk atsvešināties no skolas, kavēt mācības vai priekšlaicīgi tās pārtraukt.
- 3) Sadarbības veidošana ar vecākiem un citām iesaistītajām personām ārpus skolas, piemēram, vietējās pašvaldības dienestiem, organizācijām, kas pārstāv migrantu vai mazākumtautību kopienu, sporta un kultūras apvienībām vai darba devējiem un pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas ļauj rast vienotus risinājumus, lai palīdzētu riskam pakļautajiem skolēniem, un atvieglo piekļuvi ārējam atbalstam, piemēram, psihologiem, sociālajiem darbiniekiem un sociālajiem darbiniekiem darbam ar jauniešiem, kultūras un sociālajiem dienestiem. To var veicināt vidutāji no vietējās sabiedrības, kuri ir spējīgi atbalstīt saziņu un mazināt neuzticēšanos.
- 4) Atbalsta un iespēju nodrošināšana skolotājiem darbā ar riskam pakļautajiem skolēniem, kas ir priekšnosacījums veiksmīgiem pasākumiem skolu līmenī. Sākotnējā skolotāju izglītība un skolotāju un skolu vadītāju nepārtraukta profesionālā attīstība palīdz viņiem pārvaldīt daudzveidību klasē, atbalstīt skolēnus, kuri nāk no sociālekonomiski nelabvēlīgas vides, un atrisināt sarežģītas mācību situācijas.

- 5) Pasākumi, kas neietilpst mācību programmās un notiek pēc mācībām un ārpus skolas, kā arī mākslas, kultūras un sporta pasākumi, kas var paaugstināt riskam pakļauto skolēnu pašvērtējumu un palielināt viņu spēju uzveikt grūtības mācībās.

Intervences politika individuālā līmenī ir paredzēta tam, lai atsevišķiem skolēniem, kuri varētu pārtraukt mācības, nodrošinātu to vajadzībām pielāgojamu atbalsta mehānismu kopumu. Tā ir vērsta gan uz personīgo attīstību, lai palielinātu riskam pakļauto skolēnu izturību, gan uz tādu konkrētu grūtību atrisināšanu, kas var būt sociālas, kognitīvas vai emocionālas. Intervences politika individuālā līmenī varētu ietvert šādus jautājumus:

- 1) Padomdošana palīdz atsevišķiem skolēniem pārvarēt īpašas akadēmiskas, sociālas vai personīgas problēmas. Skolēni saņem mērķtiecīgu palīdzību, vai nu izmantojot individuālu pieeju (padomdošana), vai mazās grupās (privātstundas), ko bieži vien nodrošina pedagoģiskais personāls, sabiedrības locekļi vai skolēnu vienaudži.
 - 2) Mācību procesa pielāgošana skolēnu vajadzībām, individuālu mācību pieeju nostiprināšana un atbalsta sniegšana riskam pakļautajiem skolēniem palīdz viņiem pielāgoties formālās izglītības prasībām un pārvarēt izglītības un apmācības sistēmas radītos šķēršļus un tādējādi var palīdzēt ierobežot skolēnu atstāšanu uz atkārtotu mācību gadu.
 - 3) Profesionālās orientācijas un konsultāciju nostiprināšana sniedz skolēniem atbalstu karjeras izvēlē, pārejā no viena izglītības līmeņa uz citu vai no izglītības uz darba tirgu. Tā mazina tādu nepārdomātu lēmumu pieņemšanu, kas balstīti uz maldīgām cerībām vai nepietiekamu informāciju. Tā palīdz jauniešiem izdarīt izvēli, kas atbilst viņu mērķiem, personīgajām interesēm un talantiem.
 - 4) Nodrošināt to, ka jauniešiem, kuru ekonomiskie apstākļi varētu būt par pamatu mācību priekšlaicīgai pārtraukšanai, ir piekļuve pienācīgam finanšu atbalstam. Nepieciešamības gadījumā šāds atbalsts varētu tikt piešķirts ar īpašiem nosacījumiem vai varētu tikt saistīts ar sociālajiem pabalstiem.
- 2.3. KOMPENSĀCIJAS POLITIKAS mērķis ir palīdzēt mācības priekšlaicīgi pārtraukušajiem skolēniem atkārtoti iesaistīties izglītības procesā, piedāvājot veidus, kā atsākt izglītību un apmācību un apgūt neiegūto kvalifikāciju. Kompensācijas politika varētu aptvert šādus jautājumus:
- 1) Veiksmīgas "otrās iespējas" izglītības programmas, kas nodrošina mācību vidi, kura pielāgota mācības priekšlaicīgi pārtraukušo skolēnu īpašajām vajadzībām, atzīst viņu līdzšinējo iegūto izglītību un atbalsta viņu labklājību. Tās atšķiras no skolām gan organizatoriskās, gan pedagoģiskās pieejas ziņā, un bieži vien to raksturoīga iezīme ir mazas mācību grupas, personalizēta, vecumam atbilstīga un novatoriska mācīšana un elastīgas izglītības iespējas. Tām pēc iespējas ir jābūt viegli pieejamām un bez maksas.
 - 2) Dažādus veidus, kā atgriezties tradicionālajā izglītībā un apmācībā, kuru nodrošināšana ir svarīga. Pārejas klases, kurās liels uzsvars likts uz profesionālo orientāciju, var palīdzēt pārvarēt iepriekšējo neveiksmīgo mācību pieredzi un padarīt vieglāku atgriešanos tradicionālajā izglītības sistēmā.
 - 3) Iepriekš apgūtās izglītības, tostarp neformālās izglītības un ikdienējās mācīšanās satvarā apgūto prasmju, atzīšana un apstiprināšana, kas uzlabo jauniešu pašpārliecinātību un pašvērtējumu un veicina viņu atgriešanos izglītības sistēmā. Tā var motivēt skolēnus turpināt izglītību un apmācību, palīdz viņiem apzināt talantus un izdarīt informētāku karjeras izvēli.
 - 4) Mērķtiecīgs individuāls atbalsts, kas ietver sociālo, finansiālo, izglītības un psiholoģisko atbalstu grūtībās nonākušiem jauniešiem. Tas ir īpaši svarīgs jauniešiem, kuriem radušās nopietnas sociālas vai emocionālas grūtības, kas liedz viņiem turpināt izglītību vai apmācību.
-